

PREMIUM

▲ Ketamine is een relatief nieuwe maar gevaarlijke drug. Elke maand komen er tien tot twintig patiënten bij op de enige ketaminepoli bij het JBZ in Den Bosch. © Getty Images

Ketamine is zó gevaarlijk dat er in Den Bosch een eigen poli voor de drug is: 'Bij sommigen moet de blaas eruit'

Op de enige ketaminepoli van Nederland ziet oprichter Wouter van der Sanden hoe vernietigend partydrug ketamine kan zijn. Bij sommige verslaafden moet zelfs de blaas worden verwijderd. Het probleem is zó groot dat hij het aantal spreekuren in het Bossche JBZ binnenkort verdubbelt. „Het lijkt zo'n onschuldige drug...”

Roy van der Lee 27-06-23, 19:02

Van xtc wordt hij euforisch, van cocaïne raakt hij verdoofd. Maar met ketamine beleeft Bob* pas écht een nieuwe ervaring. Alsof hij op een bioscoopscherm naar zijn eigen leven kijkt en alles los kan laten. Na die eerste keer in 2015 volgen dan ook snel een tweede en derde keer. Ketamine is ook nog eens drie keer goedkoper dan coke. Bijna te mooi om waar te zijn.

„Het lijkt aanvankelijk een vrij onschuldige drug”, zegt Van der Sanden (35) in een spreekkamer van het JBZ. „Wie te veel coke of xtc gebruikt, voelt z'n hart bijna uit z'n borst kloppen. Maar een overdosis ketamine zie je veel minder. In dat geval raakt je lichaam bijna verstijfd van de verdoving, maar je zult er niet snel mee op de eerste hulp belanden. Pas bij langer, intensiever gebruik beginnen de problemen.”

Vergelijk het met aften die je wel eens in je mond voelt, waar dan ook nog continu het zuur van urine langs stroomt

- Wouter van der Sanden, oprichter ketaminepoli

„Waarom die juist bij de blaas ontstaan, weten we nog niet”, gaat hij verder. „Maar ik ken voorbeelden van mensen die letterlijk honderd keer per dag moeten plassen. Zó klein is hun blaas geworden door alle ontstekingen. Jonge mensen gaan daarom maar met een luier of een flesje tussen hun benen naar bed.”

„Vergelijk het met aften die je wel eens in je mond voelt, waar dan ook nog continu het zuur van urine langs stroomt. Je hebt zoveel pijn dat je meer verdovende ketamine gaat nemen. Maar daardoor nemen de ontstekingen juist toe en heb je nóg meer nodig. Dan ontstaat een vicieuze cirkel.”

„Ik kreeg het via een vriend aangeboden, ik denk dat ik een jaar of 25 was”, weet Bob nog. „Het was in die tijd echt nog nieuw op de markt. In de jaren daarna zag ik dat steeds meer dealers het verkochten. Zelf gebruikte ik alleen in een huiselijke omgeving omdat er tijdens een festival te veel prikkels waren. Maar je hebt steeds meer nodig om dezelfde kick te krijgen.” Voor hij het weet is hij verslaafd. Met alle uiterst pijnlijke gevolgen van dien.

Permanent ontstoken

Precies voor jongens als Bob startte uroloog-in-opleiding Wouter van der Sanden begin 2022 de eerste en enige ketaminepoli van het land. Een plek in het Jeroen Bosch Ziekenhuis in Den Bosch waar zoveel mogelijk kennis wordt verzameld over het herkennen en behandelen van de gevolgen van ketamine voor de urinewegen. Soms worden ook de nieren geraakt, maar bijna altijd gaat het om blaasproblemen. Alsof die permanent ontstoken is.

▲ Wouter van der Sanden verdubbelt het aantal spreekuren bij het JBZ in Den Bosch binnenkort. © Roy van der Lee/BD

Op de poli werkt Ossenaar Van der Sanden samen met collega's van het UMC in Utrecht aan een eigen diagnose- en behandelprotocol. Want veel te vaak werden de klachten in het verleden niet gelinkt aan het ketaminegebruik. Dat krijg je met zo'n relatief nieuwe drug waar nog maar weinig onderzoek naar is gedaan. De poli zit ook niet voor niets in Den Bosch. Deze regio geldt al jaren als een hotspot waar relatief veel ketamine wordt gesnoven. Naar een sluitende verklaring is het gissen.

Stoma als laatste optie

Inmiddels ziet Van der Sanden zo'n tachtig patiënten. De meesten komen uit de regio, anderen doorkruisen het halve land voor zijn spreekuur. Dat is voorsnog eens per maand, maar dat wordt binnenkort uitgebreid naar twee keer in de maand. Elke keer komen er namelijk wel tien tot twintig patiënten bij.

De meesten kunnen door een combinatie van afkicken, medicijnen of een kleine ingreep worden geholpen. Maar soms is de blaas zo ontstoken dat die moet worden verwijderd. Van der Sanden zag het bij drie twintigers gebeuren. Zij moeten daarom nu leven met een stoma.

Patiënten gebruiken gemiddeld 21 gram per week

In driekwart van de gevallen gaat het om jongens. Vaak is de eerste aanraking met de drug op een festival, maar komen de grote problemen pas jaren later. Wie nieuw is met ketamine heeft aan een halve gram genoeg om een weekend van de kaart te zijn. De patiënten van Van der Sanden gebruiken gemiddeld 21 gram per week.

Intussen blijkt uit onderzoeken van het Trimbos-instituut dat de drug snel normaler wordt. 8 procent van de studenten heeft er ervaring mee. Bij festivalbezoekers is dat zelfs 22 procent, bijna een verdrievoudiging ten opzichte van het vorige onderzoek uit 2015. Van der Sanden gaat er mede daarom vanuit dat de problemen in de komende jaren alleen maar zullen toenemen en zijn werk alleen maar belangrijker wordt.

Creperen van de pijn

Over die problemen kan Bob meepraten. Hij stond begin 2020 op het punt naar een afkickkliniek te gaan toen het helemaal misging. Hij bleef continu bloed plassen, gevolgd door een bloedpropje. Creperend van de pijn lag hij op de badkamervloer, een kennis bracht hem naar het ziekenhuis. Daar moest hij een paar dagen blijven om zijn blaas schoon te laten spoelen, maar zelfs daar slaagde hij er nog in wat ketamine te nemen.

Bij andere artsen kreeg ik te vaak het gevoel dat ze het mijn eigen schuld vonden

- Bob, ex-verslaafde

Na een terugval in de lockdowns gaat het inmiddels goed met hem. Hij is een halfjaar clean en hoeft nog maar vijftien keer per dag naar het toilet. Ooit was dat zeker zestig keer.

Op weg naar een zo normaal mogelijk leven

Bij de ketaminepoli helpt Van der Sanden hem met de juiste medicatie en behandeling, op weg naar een zo normaal mogelijk leven. „Ik moet hem een dikke pluim geven”, zegt Bob. „Hij was de eerste die zich echt hard wilde maken voor mijn herstel. De eerste die verslaving als een ziekte ziet. Bij anderen kreeg ik te vaak het gevoel dat ze het mijn eigen schuld vonden.”

Nu wil Bob zijn ervaring delen om een nieuwe generatie jongeren te waarschuwen voor de gevaren van de drug. Gevaren die hij zelf ook niet kende toen hij met ketamine begon en die er nu voor zorgen dat hij bekkenbodetherapie moet volgen. Want door al die jaren van te veel kracht te zetten bij het plassen moet hij dat deel van zijn lichaam opnieuw leren gebruiken.

**De naam Bob is gefingeerd. Zijn echte naam bij de redactie bekend.*